

persoonlijk

‘Ik heb een constant verlangen naar innovatie’

Onno Zaman (58) was tot zijn veertigste leraar handvaardigheid. Daarna richtte hij Picturae op, een miljoenenbedrijf dat cultureel erfgoed digitaliseert. ‘Ik heb alles zelf bedacht.’

Wat doet Picturae? ‘Wij digitaliseren archieven voor onder meer het Van Gogh museum, het Nationaal Archief en World Press Photo. Het is een nichemarkt. Toen ik achttien jaar geleden begon, was er niets. Ik ben mijn eigen scans gaan ontwikkelen. Nu hebben we het hele proces geïndustrialiseerd. Bij Naturalis Biodiversity Center zijn we bijvoorbeeld met herbariumbladen bezig – vellen met gedroogde plantjes erop van soms tweehonderd jaar oud. Heel kwetsbaar. Ze hebben er zes miljoen in het archief. Wij maken van die bladen 220.000 scans per week, 40.000 per dag. Vier seconden na de scan heeft de klant het bestand binnen. Wat wij doen in één dag, doen anderen in drie jaar.’

U bent een Willie Wortel. ‘Ik heb een constant verlangen naar innovatie. Onze eerste revolutie was in 1995, toen ik een scan ontwikkelde met camera’s erboven. De tweede revolutie was in 2000, toen we beeldbanken met inzoombare beelden online zetten. Nu hebben we van het productieproces, dat oorspronkelijk door mensen werd uitgevoerd, een lopende band gemaakt. Mijn zoon Tim is ingenieur werktuigbouwkunde aan de TU Delft, hij heeft de automatisering voor zijn rekening genomen en beeldherkenning ingebouwd.’

Er zijn vast grote technologische concerns geïnteresseerd in uw bedrijf... ‘Ik heb ze wel

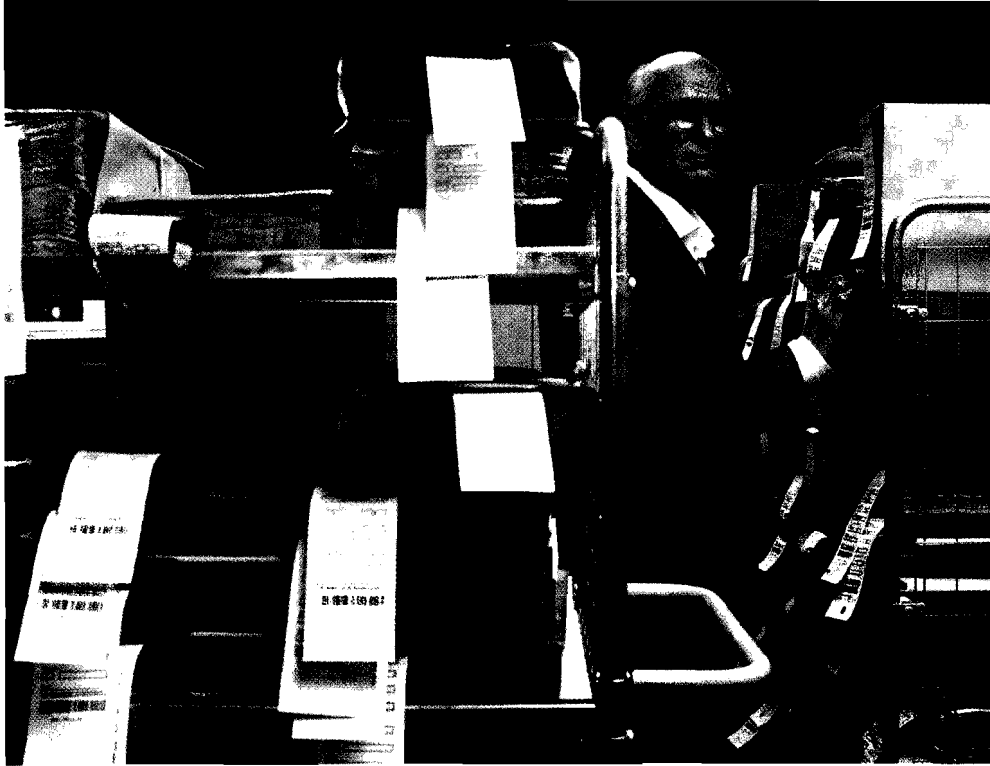
benaderd, maar ze vonden de markt te klein. Onzin, want we hebben nog maar zeven procent gedigitaliseerd van wat er in Europa moet gebeuren. Toen zijn we zelf maar begonnen.’

Twee jaar geleden heeft u 45 procent van uw aandelen verkocht aan Van den Ende & Deitmers, het investeringsbedrijf van Joop van den Ende. ‘Ik wilde naar het buitenland en had daar geld voor nodig. Ons bedrijf telde vijftig medewerkers en draaide een omzet van 5 miljoen. Nu hebben we 180 mensen in dienst en het afgelopen jaar steeg onze omzet met 40 procent. In Engeland, Frankrijk en Amerika is nog veel te doen.’

Waar komt uw affiniteit met het cultureel erfgoed vandaan? ‘Op mijn zevende kreeg ik een camera van mijn opa, op mijn elfde een schildersezal van mijn ouders en toen ik vijftien was, volgde ik een cursus beeldhouwen. Ik wilde naar de Rietveld Academie, maar dat mocht niet van mijn vader. Beeldhouwen was geen vak. Toen ben ik maar eerstegraads leraar handvaardigheid geworden. Nu ben ik eigenlijk beeldhouwer van mijn eigen bedrijf: je hebt stug materiaal dat tegengas geeft en onvoorspelbaar is dus je moet een beetje meebuigen, maar ook zien dat je je zin krijgt.’

Wat was een beslissend moment in uw leven? ‘Het moment dat ik besloot met dit bedrijf te

Tekst: Karin Kuijpers | fotografie: Friso Keuris

Ik ben niet briljant, ik heb boerenverstand

Aan een tafel van vier, wie zijn uw gasten? 'Mijn gezin natuurlijk. We hebben elkaar wat te vertellen, kijken allemaal op een andere manier tegen de dingen aan. Mijn kinderen doen het goed: dochter Marloes studeerde na het gymnasium cum laude af in Bedrijfskunde en Rechten. Mijn zoon Tim rondde de TU Delft af met een tien. Hij is net als ik: een niet-agressieve terriër die niet loslaat tot hij zijn zin heeft.'

beginnen. Misschien was het mijn midlife-crisis; ik had geen zin meer om een baas te hebben.'

Wat is uw grootste kracht? 'Ik kan goed vooruit kijken en ik ben zowel alfa als bèta. Daarom denk ik apparatuur én heb ik affiniteit met het cultureel erfgoed. Ik ruik daarnaast snel wat er aan de hand is in mijn bedrijf. Dat komt door mijn achttien jaar in het onderwijs: als je met je gezicht naar het bord staat, moet je weten wat er achter je in de klas gebeurt.'

Waar ligt u wakker van? 'Ik lig nooit wakker, dat is contraproductief. Ik ga rond tien uur naar bed, lees nog wat en maak zo'n acht uur per nacht. Ik kom de laatste tijd wel moeilijker mijn bed uit. Ligt aan het ouder worden. Ik ben om half negen op de zaak in plaats van om acht uur.'

Leeft u gezond? 'Sporten doe ik alleen op zondagochtend. Op mijn fiets voor de tv kijk ik naar kunstdocumentaires van de BBC terwijl ik tien kilometer rijd. Op de zwaarste stand, anders duurt het te kort. Ik rook niet, drink nauwelijks en maak elke week kippensoep naar een recept van mijn oma. De bouillon trek ik zelf, de vermicelli kook ik apart.'

Wanneer huilde u voor het laatst? 'Ik heb niet zoveel om over te janken, maar bij de uitvaart van mijn moeder drie jaar geleden hield ik mijn toespraak in een constante stroom van tranen. Daarna was het over. Mijn moeder was nuchter. Dit is mijn tijd, nu wil ik dood, zei ze. Maar ze was ook heel emotioneel. Dat heb ik niet.'

Onno Zaman

Geboren: 12 maart 1955,
Zaandam

School: Hbs,
Zaanlands Lyceum

Studie: Academie voor
Beeldende Vorming,
Amersfoort

Werk: 1978-1996
docent handvaardigheid

1996 oprichting van
Picturae, dat archieven
van cultureel erfgoed
digitaliseert

2011 verkoopt
minderheidsbelang
Picturae aan Van den
Ende & Deitmers

2012 opent kantoren in
Brussel en Parijs

Medio 2014 opening
kantoor Picturae
Londen

Wat is de grootste misvatting over u? 'Dat ik briljant ben. Onzin. Ik heb boerenverstand.'

Wat ontroert u? 'De gitaarrifjes van Frank Zappa. Een van de beste niet te pruimen muzikanten die er waren. Zodra je denkt dat zijn muziek losjes wordt, gaat-ie er weer lekker tegenin.'

Stel: u bent morgen alles kwijt. Wat zou u doen? 'Van voor af aan beginnen, dat lijkt me het meest logisch. Maar álles kwijtraken, dat kan bijna niet meer.'

U bent een rijk man. Hecht u aan bezit? 'Mijn vader verzon de meest idiote smoezen om elke drie maanden een nieuwe auto te kunnen kopen. Ik niet. Ik heb drie tweedehands Audi's gehad die ik allemaal heb opgereden. Eentje, een V8, was van Aarnout Loudon, de voormalig president-directeur van Akzo. Een superieure auto. Zakelijk rijd ik een Golf Diesel, privé heb ik een nieuwe Landrover Discovery.'

Wat zijn uw heimelijke genoegens? 'Met mijn zoon was ik onlangs met de Landrover naar IJsland. We reden tot aan de motorkap door het water. Je hebt er wegen die soms twintig kilometer lang van die bobbels hebben. Als je langzaam rijdt, bibbert je wagen uit elkaar maar rij je tachtig, dan heb je er geen last van. En verder een beetje slap ouwehoeren over technische dingen.'

Bent u bang voor de dood? 'Nee, je gaat toch een keer dood. Ik zou het wel jammer vinden als het snel zou gebeuren, want ik heb nog veel te doen.'